

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1542

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-238)

11 Ekim 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 06.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-21536 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK'ın tarafıma tevcih ettiği 7/238 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve TEDAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Bşk. Başbakanlık

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. ALİM IŞIK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/238)**

Sorular 1, 8, 9:

Özelleştirilen ve henüz devirleri tamamlanmayan elektrik dağıtım şirketlerinin kayıp-kaçak (KK) bedellerini elektrik faturalarına yansıtarak abonelerden almaya devam etmeleri, faturalarını düzenli ödeyen vatandaşlarımızı rahatsız etmektedir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu(EPDK)'nın özelleştirme sonrasında kayıp kaçağın önlenmesine dönük yatırımlarda kullanılacağı gerekçesiyle savunduğu kayıp-kaçak bedelinin tüketiciden tahsil edilmesi uygulamasında dürüst vatandaşlarımız mağdur olmakta ve devlete olan güvenleri giderek kaybolmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak;

- Vatandaşlarımızı rahatsız eden bu uygulama hangi tarihte ve hangi yasa kapsamında başlatılmıştır?
- Abonelerin faturalarına yansıtılarak "Dağıtım Bedeli" adı altında alınan ücretler nasıl ve hangi mevzuata göre belirlenmektedir?
- Dağıtım ve kayıp-kaçak bedeli olarak alınan bedellerin iptal edilmesi konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Varsa çalışma ne aşamada? Yoksa bu haksızlığın giderilmesi sağlanabilir mi?

Cevaplar 1, 8, 9:

Kayıp-kaçak bedeli 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun) kapsamında tüketicilere tahakkuk ettirilmektedir. Kanunun; 1 inci maddesinde elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır. Kanun kapsamında hazırlanmış olan ikincil mevzuatta ise kayıp-kaçak bedeline ve uygulanmasına ilişkin detaylı hükümler yer almaktadır.

Kanunda yer alan tarifelerin düzenlenmesi kapsamında 2003 yılından beri Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca düzenlenen tarifelerde enerji bedeli hesaplamalarında hedef kayıp-kaçak oranları da dikkate alınmıştır. 2003 yılı öncesinde de enerji fiyatları içerisinde enerji maliyetinin bir unsuru olarak kayıp-kaçak maliyetleri de dikkate alınmaktaydı. 2006-2010 dönemini kapsayan tarife uygulama döneminde hedef kayıp-kaçak oranları her bir şirket için ayrı ayrı belirlenmiş ve enerji bedeli hesaplanırken bu oranlar dikkate alınmıştır. 2011 yılından itibaren ise maliyet kalemlerinin ayrıştırılması söz konusu olup faturada daha önce perakende satış (aktif enerji) bedeli içerisinde yer alan kayıp-kaçak bedelinin ayrıştırılarak serbest tüketiciler de dahil tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına yansıtılması uygulamasına geçilmiştir.

Dağıtım faaliyeti, elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini gerçekleştirmek için gerekli olan tesis ve şebekenin tesisi ile bu tesislerin işletilmesi ve bakımını kapsamaktadır. Dağıtım tarifeleri Elektrik Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi gereğince elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir.

Dağıtım bedeli, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Dağıtım bedeli dağıtım sistem kullanım fiyatını kapsamakta olup dağıtım hizmetinin sunulabilmesi için yapılan dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan ve tüm dağıtım sistemi kullanıcılarından tahsil edilen bir bedeldir. Dağıtım bedeli enerjiye, perakende satış hizmetine, sayaç okumaya, iletme ilişkin maliyetleri içermemektedir.

Kayıp-kaçak bedeli ve dağıtım bedeli hususunda yürürlükte olan mevzuat ve uygulama yukarıda açıklanmıştır.

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/238)**

Sorular 2, 4, 5, 6:

-Bu uygulama sonucu yıllar itibariyle günümüze kadar ne kadar kayıp-kaçak bedeli elde edilmiştir? Bu para nerelerde ve nasıl harcanmıştır? Bu para ile kayıp-kaçığın önlenmesi veya azaltılmasına yönelik hangi yatırımlar yapılmıştır? Bu yatırımların tutarı nedir?

-Dağıtım şirketlerinin, ülkemizin birçok ilinde elektrik faturasını ödemeyen ve kaçak elektrik kullandığını tespit ettikleri abonelerin elektriklerini yaklaşık 10 gün içinde kestikleri halde; elektriğini kesmeye gidemedikleri şehirler var mıdır? Varsa gidemedikleri bu yerlere polis veya asker yardımıyla gitmeyi denemişler midir?

-Bir vatandaşın yapmış olduğu "Bu durum, her şeyden önce bir vicdan meselesidir, kul hakkıdır. Kaçak elektrik kullanan nasıl ki benim hakkımı yiyorsa, onun ücretini haksız yere bana ödetenler de kul hakkına giriyorlar" şeklindeki yoruma katılıyor musunuz?

-Kaçak elektrik kullanımı nedeniyle şehirler itibariyle hakkında dava açılan abone veya vatandaş sayısı nedir?

Cevaplar 2, 4, 5, 6:

Kayıp-kaçak bedeli birim enerji için belirlenen ve enerji maliyetlerini yansıtan bir bedeldir. Dolayısıyla, tüketicilere tahakkuk ettirilen bu bedel enerji maliyetinin bir unsuru olarak dikkate alınmaktadır. Diğer yandan, dağıtım şirketlerinin kendileri için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranının altında bir kayıp-kaçak oranını değişik önlemler alarak, yatırım yaparak gerçekleştirmeleri halinde ortaya çıkabilecek kar ilgili şirkete kalmaktadır. Dağıtım şirketlerinin kendileri için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranına ulaşamamaları halinde ortaya çıkabilecek zarar da yine ilgili şirkete bırakılmakta olup bu zararın tüketicilere yansıtılması söz konusu değildir. Dolayısıyla, uygulama döneminin her bir tarife yılı için hedef kayıp kaçak oranlarının belirlenmesiyle tüketicilerin daha düşük kayıp-kaçak bedelinden fiyatlandırılması sağlanırken, dağıtım şirketlerinin daha düşük kayıp oranlarını gerçekleştirecek şekilde faaliyet göstermeleri teşvik edilmektedir.

TEDAŞ Genel Müdürlüğü 2003 yılından itibaren yapmış olduğu etkin kayıp kaçak tarama çalışmaları sayesinde, toplamda yaklaşık 40 milyon abonenin kontrolünü gerçekleştirmiştir. Yapılan bu kontrollerde 1,7 milyon abonede kaçak kullanım tespiti yapılarak, 8,6 Milyar kWh (2 Milyar TL) kaçak tahakkuku gerçekleştirilmiş, 523 bin abone hakkında ise savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Bu çalışmalar sonucunda kayıp kaçak oranı 2002 yılındaki % 21'lerin üzerindeki seviyeden 2009 yılında % 15,6 seviyesine kadar düşürülmüştür. Ayrıca, Türkiye genelindeki orta gerilimden enerji alan trafolu aboneler ile alçak gerilimden beslenen yüksek tüketimli müşterilerin kontrollerinin daha yoğun olarak yapılabilmesi için, dağıtım şirketlerinde/illerde yetişmiş aktif olarak bu görevi yapan, konusunda uzman deneyimli personellerden oluşturulan mobil ekipler, TEDAŞ Genel Müdürlüğü merkezinden koordine edilerek, özellikle kayıp kaçığın yüksek olduğu illerdeki denetim ve kontrol faaliyetlerini sürdürmüştür.

01.01.2011-13.10.2011 tarihleri arasında TEDAŞ Genel Müdürlüğüne bağlı dağıtım şirketleri tarafından savcılığa verilip hakkında dava açılan abone sayısı 45494 adettir.

Soru 3:

Ülke genelinde toplam abone sayısı ne kadardır? Toplam kaç aboneden "KK Bedeli" adı altında para tahsil edilmektedir?

Cevap 3:

Ülke genelinde toplam dağıtım sistemi kullanıcısı sayısı 2010 yılı itibariyle 32.484.440 olup tüm bu aboneler kayıp-kaçak bedelini ödemekle yükümlü durumdadırlar.

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. ALİM IŞIK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/238)

Soru 7:

"Dağıtım şirketleri elektriği hem satıyor hem de okuma parası alıyor. Üstelik aynı binadaki iki ayrı evden farklı tutarlar tahsil ediyor. Bu kabul edilebilir bir uygulama değildir." yönündeki şikâyetler doğru mudur?

Cevap 7:

Kanunda perakende satış hizmeti; perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde, perakende satış hizmetinin kapsamı, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan sayaç okuma, faturalama gibi diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmet bedeli sayaç okuma maliyetlerini yansıtan bir bedeldir. Söz konusu bedel tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına kWh (birim enerji) başına tahakkuk ettirilen bir bedeldir. Sayaç okuma bedeli Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve tarifelere ilişkin tebliğler kapsamında belirlenmektedir.

Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğine "Geçici Madde 11- Perakende satış hizmeti fiyatı 2011-2015 döneminde kWh üzerinden uygulanmaya devam edilir." hükmü eklenmiş ve perakende satış hizmeti bedeli, Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 3 üncü maddesinde yer alan hükme istinaden sayaç okuma ve sayaç okuma dışındaki perakende satış hizmeti bedeli olarak ayrıştırılarak kWh bazında belirlenmiştir. Dolayısıyla, sayaç okuma bedeli kullanılan enerji miktarı dikkate alınarak hesaplanan bir bedeldir. Bu nedenle, faturalama periyodunun kısaltılması tüketicilerden alınacak sayaç okuma bedelinin daha fazla olacağı anlamına gelmemektedir. Halihazırda, sayaç okuma bedeli ile faturalandırma sıklığı arasında bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak, sayaç okuma bedelinin abone başına belirlenmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.